

2020-09-25 08:30 EEST

Soteen vahvemmin sairauksien ennaltaehkäisy

Suomen nykyisiä sote-ongelmia kuvaa hyvin State of Health Finland 2019 -maaraportti*. Sen mukaan Suomi kuuluu hoidettavissa olevien sairauksien hoidon osalta muiden pohjoismaiden kanssa EU:n kärkimaihin, mutta tautien ennaltaehkäisyssä eroamme merkittävästi muista pohjoismaista ja putoamme jopa EU:n keskiarvon alle.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen (Hyte) on oltava sote-uudistuksen yksi tärkeimmistä toimista, koska kyse on paitsi ihmisten oikeudesta terveyteen ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta myös mitä suurimmassa määrin terveydenhuollon kustannusten nousun hillitsemisestä.

Lausuntokierroksella oleva hallituksen esitysluonnos koskien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä koskevaa uudistusta mahdollistaa terveys ja- hyvinvointierojen kaventamisen, **mutta esitystä tulisi parantaa mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä tiedolla johtamisen, vaikuttavuuden kehittämisen, laaturekisterien ja ehjien hoitopolkujen rakentamisen osalta.**

Sote-maakuntien tulee olla jatkossa vastuussa myös hyte-työstä

Merkittävä osa hyte-työstä tapahtuu sote-palveluiden sisällä tai rinnalla. Yksi esimerkki on korkean riskin omaavien ihmisten elintapaohjaus, jonka avulla voitaisiin ennaltaehkäistä merkittävä määrä sydän- ja verisuonisairauksia. **Sydänliiton puheenjohtaja, kansanedustaja Paula Risikko** pitää huonona ratkaisuna sitä, että elintapaohjaus ja muut terveyttä edistävät toimenpiteet jätetään ensisijaisesti kuntien vastuulle ilman riittävää rahoitusta ja irrallisiksi muista sote-ratkaisuista. Esityksessä kuntien tulisi ilman riittävää rahoitusta edistää kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä, mikä tuo kuntien sijaan pelkästään sotemaakunnille säästöjä vähentämällä sairastumisia.

Myös Sote-maakuntien tulee olla jatkossa vastuussa hyte-työstä. Lisäksi sote-maakunnalla on oltava hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa lista niistä toimiviksi havaituista hyte-toimista, joita sotepalveluiden rinnalla käytetään. Suuri osa näistä menetelmistä ja toiminnoista on nykyisin järjestölähtöisiä.

Vaikuttavien hoitojen edellytys on kansalliset laaturekisterit

Terveydenhuollon kansalliset laaturekisterit ovat edellytys valtakunnallisesti yhdenvertaisten palveluiden ja hoitojen kehittämiseksi sekä niiden vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden parantumiselle. Laaturekisterit parantavat potilaiden saaman hoidon laatua, vaikuttavuutta ja potilasturvallisuutta. Sote-maakunnan toiminnan on nojaututtava kansallisiin laaturekistereihin ja tämän tulee olla laissa mukana.

Palveluohjauksella ja yhteistyöllä varmistetaan asiakaslähtöinen vaikuttava ja saumaton hoitopolku

Sote-uudistuksen perusteluissa näkyy pyrkimys nykyistä parempaan

integraatioon yhtäältä sosiaali- ja terveyspalveluiden, toisaalta perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon ja kolmanneksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja korjaavan hoidon välillä. Keskeistä onkin, että ehdotettu lakisääteinen palveluohjaus oikeasti tukee integraatiota kaikilta osin.

Palveluohjaus ja tiedolla johtaminen ovat myös keinoja tehdä sote-maakunnissa päätöksiä siitä, miltä osin maakunta käyttää muitakin kuin julkisia palveluntuottajia. Esimerkiksi palvelusetelit, joiden avulla olisi helppo hyödyntää järjestöjen palveluita, mainitaan Marinin hallitusohjelmassa, mutta nyt lausuttavasta lakipaketista ne vielä puuttuvat. Näin ollen tältä osin on mahdotonta arvioida, miten eri palveluntuottajia oikeasti aiotaan hyödyntää, jotta päästäisiin optimaalisiin hoitopolkuihin, sanoo puheenjohtaja Risikko.

** Maaprofiilisarja State of Health 2019 esitetään tiivis katsaus EU:n ja Euroopan talousalueen terveystilanteeseen ja terveysjärjestelmiin. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD) ja European Observatory on Health Systems and Policies – seurantakeskus laativat profiilit yhdessä yhteistyössä Euroopan komission kanssa.*

Sydänliitto edistää suomalaisten terveyttä ja tukee sairastuneita. Toimimme monipuolisesti niin valtakunnallisesti kuin paikallisesti. Olemme noin 70 000 jäsenen sydänyhteisö, joka on järjestäytynyt 215 paikalliseen sydänyhdistykseen, 16 alueelliseen sydänpiiriin ja kolmeen valtakunnalliseen järjestöön (Sydänlapset ja -aikuiset ry, Sydän- ja keuhkosiirroksiaat SYKE ry ja Karpatiat ry).

Yhteyshenkilöt

Tuija Brax

Suomen Sydänliiton pääsihteeri
+358 50 511 3115

Paula Risikko

Suomen Sydänliiton puheenjohtaja
050 511 3107